

kog inteligenta s dubljim promatranjem svijeta i života. O skolastici i modernoj filozofiji, o Augustinu, Leibnizu, Kantu, Euckenu i religijskoj filozofiji. Ove studije otvaraju svestrani uvidj u razvitak i sadašnje idejno stanje filozofije. **Z.**

Angelo M. Pirotta, O. P.: Sancti Thomae Aquinatis, doctoris angelici: in aristotelis librum de anima commentarium. Editio recentissima. Taurini (Italija). Ex officina libraria Marietti anno 1820 condita, nunc Marii E. Marietti 1925.

Zasluzna knjižara Marietti u Torino publicira u zadnje doba pojedina izdanja djela sv. Tome, do kojih je inače bilo teško doći. Kako je pak studij djela sv. Tome važan za ovo naše vrijeme, naročito sa gledišta filozofskog, dobro dolaze ova izdanja.

Primijetiti valja, da se izdavači ne brinu u strogo znanstvenom smislu za kritiku teksta, nego im je pred očima, kritično doduše izdanje po najboljim publikacijama, ali u prvom redu idu zatim, da omoguće lagan pristup i studij onima, koji se bave proučavanjem djela akvinčevih.

Tako je dosad izdano: *Summa theologica* (1922.), *Summa contra gentiles* (1924.), *Catena aurea in 4. evangelia* (1915.), *In evangelia Ss. Matthaei et Ioannis commentaria* (1919.), *In omnes s. Pauli epistolas* (1924.), *Quaestiones disputatae et quaestiones 12 quodlibetales* (1924.), *In metaphysicam Aristotelis* (1915.), *De regimine principum et de regimine Iudaeorum* (1924.).

Gornje izdanje ima potrební Index alphabeticus rerum et terminorum, te *index lectionum quae in tribus libris de anima continentur.*

D. A. Živković.

Sebastiani Nicolaus: Summarium theologiae moralis ad codicem iuris canonici accomodatum. Editio VII. maior (20.—23.000) recognita. Augustae Taurinorum (Torino—Italia, Ex officina »Marietti«) 1924.

— : Editio VIII. minor (23.000—30.000). Taurini, Marietti 1925.

I prvo se i drugo izdanje kompendija moralnog bogoslovlja od Sebastiania potpunoma slažu u tekstu. Razlika je jedina u tomu, što je VII. izdanje štampano u običnom oktav formatu (22 × 15) na jednostavnom papiru, dok je VIII. izdanje u formatu 15 × 10 na finom papiru, pa je mnogo priručnije i zgodnije.

Po velikom broju naklade vidi se, da je ovaj Sebastianijev kompendij rado primljen naročito, a valjda i isključivo u Italiji. Ima praktičnu vrijednost u glavnom za studente. Da bi bio s uspjehom uporabiv i od dušobrižnog klera valjalo bi ga upotpuniti dodacima, kao što je to vrlo dobro učinio Dr. Karlo T e l c h u VI. izdanju svoje *Epitome theologiae moralis* (Innsbruck, Fel. Rauch 1924) **Dr. A. Živković.**

J. H. Stein: Der deutsche Heilige im Petersdom Papst Leo IX. Ein Lebensbild aus dem 11. Jahrhundert. Einführung von Andreas Kard. Frühwirth. Mit 3 Bildertafeln. Freiburg i. B. 1925. Herder & Co.

Papa Leo IX. je u katalogu svetih nasljednika sv. Petra. Rodom je Nijemac, pa je J. H. Stein za jubilarnu godinu 1925. napisao po najboljim autorima životopis i djelovanje ovog svog zemljaka, da tako pruži priliku onim brojnim Nijemcima, koji budu u jubilarnoj godini hodočastili u Rim, da se kod njegovog groba upoznadu i sa značenjem njegovim za čitav život Crkve.

Knjižica je lijepo opremljena, a obasiže 35 stranica. Dr. A. Ž.

1. **M. Honecker: Gegenstandslogik und Denklogik.** (Berlin 1921, Dümmler).

2. **Idem: Das Denken.** (ib. 1925.)

Objekte logičke monografije upotpunjuju. Po naslovu prve vidjeti je, da autor ide za izmirenjem dvaju savremenih smjerova u logici: formalno-misaone nauke i gledišta (Külpe!), da misaone forme apstraktnim načinom predstavljaju predmetna određenja. Svoje naziranje o predmetu i metodi logike osniva autor na objektivističkoj (Geyser!) nauci o »spoznaji« (koja nije drugo, nego misaono shvaćanje predmeta, a izjednačenje s predmetom po samom shvaćanju znači »istinu«; dakle je svaka spoznaja eo ipso istinita). O nečemu (= predmetu) mogu da mislim nešto (= sadržaj mišljenja) na razne načine: apstrahirajući, sudeći o predmetu napremično s kojim drugim predmetom, izvodeći ili stvarajući o njemu kakav zaključak. Svi ovi misaoni načini (sa svojim »sadržajima«) sačinjavaju spoznajne doživljaje. I tu se dodiruju logika i psihologija, imajući ove doživljaje kao zajednički materijalni objekat, a različito gledište (formalni objekat); jer logika promatra misaone doživljaje s obzirom na spoznajni cilj (= istinu). Kad se logičko gledište konfundira sa psihološkim t. j. kad logičar uzima »mišljenje« bez odnosa (napremice) sa spoznajnim predmetom, nastaje psihologistički nazor o zadaći (predmetu) i metodi logike. Autor je protivnik psihologizma, navodezujući na dobro utrte putove već od Bolzana i Husserla do Geysera, Külpea, Meinonga i dr.

S popularizatornom tendencijom H. je i u novom djelcu samostalno reproducirao u glavnom sve, što je valjano u novijoj nauci o mišljenju. Kako je bitna značajka mišljenja, da aktivno tendira za shvaćanjem predmeta, nauci o mišljenju prethodi »nauka o predmetima« (Gegenstandslehre). »Predmet« označuje sve ono, što god »jest« (= esse, bitak); a »biti« može nešto ili kao »objekat« (na pr. stol) ili kao »stvarna određenost« (Sachverhalt, na pr. četverouglasti oblik stola). Objekat je dakako opet konkretan (zbijski) i apstraktan (nezbijski); a konkretno može da je realan ili eksistentan i usvijesno-fenomenalan. I t. d.

Objektima odgovara kod mišljenja intentio simplex, a određujućim snošajima intentio determinans (sudenje). O tome i sličnom govori psihologija mišljenja.

Napokon o teleološkom karakteru mišljenja t. j. o tendenciji za spoznajom raspravlja nauka o spoznaji, a logika o misaonim uvjetima za efektuiranje te tendencije.

S ovim poredajem može knjiga da služi kao sistematski uvod u filozofiju — o čemu donosimo opširniji prikaz među raspravama u ovom broju »B. S.«. Z.

1. **Direttive e programmi dell' Azione Cattolica.** Milano. 1925. L. 3,50. str. 150.

2. **Sac. Prof. Luigi Civardi: Manuale di Azione Cattolica,** secondo gli ultimi ordinamenti. Prefazione del Comm. Avv. Luigi Colombo, Presidente gen. dell' A. C. I. Parte I.: La Teorica. IIa Edizione riveduta. Pavia 1926. str. 250.

3. **L. Picard-G. Hoyois: L' Association Catholique de la jeunesse**